

De Standaard

CADEAUTIP ARCHITECTUUR

Architect van de reductie

Geert Sels

Zaterdag 12 december 2020 om 3.25 uur

<p> Juliaan Lampens 1950-1991. origineel binnenwerk
</p>

© Juliaan Lampens 1950-1991. origineel binnenwerk

Juliaan Lampens 1950-1991

Vlaams Architectuurinstituut/deSingel, 140 blz., 49,50 €

Eind vorig jaar overleed de Belgische architect Juliaan Lampens. Het nobele voornemen om hem te eren met een expositie werd door corona hardvochtig verhinderd. Het boek Juliaan Lampens 1950-1991, dat bij de expo hoort, biedt plaatsvervangende gerechtigheid.

Het is een bijzonder boek. Het is namelijk nieuw en tegelijk heel erg niet. Het is niet zo lang geleden van de persen gerold, maar eigenlijk is het een heruitgave van een boek van 1991 dat enkele updates kreeg. Een beetje erfgoed, dus.

Dat is in dit geval een gelukkige omstandigheid. De vormgeving van het boek leidt ons regelrecht binnen in de denkwereld van Lampens. Het is zo eigengereid als de architect zelf was. Om te beginnen heeft het geen staand, maar een liggend formaat. Het heeft een grijze textielwikkel en een schets met enkele zwarte, vloeiende lijnen. Vier lijnen. Omdat vijf niet nodig was.

Lampens is de architect van de reductie. Archiefmateriaal in het boek maakt duidelijk hoe hij daar toe komt. Bij elk project staan in aftandse typemachineletters zijn overwegingen en uitgangspunten. Hij geeft ons inzage in zijn denkproces dat bij momenten de allures aanneemt van dat van een taalfilosoof. Bij één van zijn meesterwerken, de kapel van Kerselare, heeft hij het over ontmoetingen. Die ziet hij als ont-moeten, waarbij alle moeten achterwege blijft, zodat het mogen zijn volle omvang krijgt.

Soms laat hij zich in kleine krabbeltjes kennen. 'Het is belangrijk af en toe iets te doen wat niet belangrijk is', noteert hij in 1960, en hij slaat met de Woning Lampens een andere richting in. Daarvoor bouwde hij traditionele landhuizen. Nadien schuwde zijn werk de drukte en zocht het de stilte. Hij ging bouwen met beton, glas en hout. Toch vooral beton. Voor ons, die het brutalisme stilaan herwaarderen, is het vreemd dat die term nergens in het boek voorkomt.

In zijn tekeningen zuivert hij zijn ontwerpen uit. 'Gevoelsmatige benadering van de dakconstructie', zet hij bij een voorontwerp van het Boerenkrijgmuseum in Berlare (niet gerealiseerd). Bij momenten denkt hij zo ver door dat hij bij een poëtica uitkomt. 'Economisch denken', besluit hij, is niet hetzelfde als goedkoop bouwen of lage prijsoffertes nastreven. Wie veel voorzorg in acht neemt, en vervolgens heel veel zorg, die heeft nadien weinig nazorg. Werkend aan de Woning Derwael-Thienpont zegt hij eerst 21 keer wat 'proportie' niet is, om nadien toch in de buurt te komen.

Hopelijk kunnen we straks naar de expo. De looptijd is al verlengd.

Verschenen op zaterdag 12 december 2020

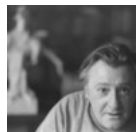
GEERT SELS

Geert Sels is redacteur cultuur & media bij De Standaard.

Meer artikels van Geert Sels »

(<https://www.standaard.be/auteur/geert-sels>)

LEES MEER

GISTEREN | Twee literaire prijzen in één klap

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210317_98121392)

GISTEREN | Twee ontwerpen voor nieuwe campus Howest: 'Eind april
hakken we de knoop door'

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210317_98048565)

17/03/2021 | Architectuur voor mens en milieu

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210316_98072755)

17/03/2021 | Met de pezen en spieren van Rubens als
inspiratie

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210316_98069568)

15/03/2021 | Architectuurinstituut gaat naar de kerk

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210314_97935502)

andaard.be/extra/stat: